

Afsoning af underholdsbidrag i henhold til lov nr. 133 af 7. maj 1937 § 12 og lov om offentlig forsorg § 14, jfr. bkg. nr. 475 af 31. august 1946.

Frihedsberøvelse over for åndssvage i henhold til lov nr. 171 af 16. maj 1934.

Frihedsberøvelse over for sindssyge i henhold til lov nr. 118 af 13. april 1938.

Frihedsberøvelse over for kønssyge i henhold til lov nr. 193 af 4. juni 1947.

Frihedsberøvelse over for forsømmelige forsørgere, alkoholister, erhvervs- og subsistensløse m. fl. i henhold til reglerne i lov om offentlig forsorg, jfr. bkg. nr. 475 af 31. august 1946.

Til § 468.

Reglerne er ved forhandling med indenrigsministeriet og socialministeriet søgt udformet således, at de er anvendelige på prøvelse af enhver administrativt bestemt frihedsberøvelse, hvis lovlighed efter grundloven skal kunne prøves af en dømmende myndighed.

I overensstemmelse med grundlovsbestemmelsen finder de foreslåede regler ikke anvendelse ved frihedsberøvelse inden for strafferetsplejen, hvorom regler findes i retsplejelovens 4. bog, og heller ikke ved frihedsberøvelse, som har hjemmel i lovgivningen om udlændinge, jfr. lov nr. 224 af 7. juni 1952 om udlændinges adgang til landet m. v.

Man har fundet det rigtigst, at de om borgerlige sager gældende regler finder anvendelse med sådanne ændringer, som er nødvendige eller ønskelige, navnlig for at den frihedsberøvede kan påkalde domstolsprøvelsen hurtigt og uden besvær, samt uden at hans økonomiske forhold skal kunne være til hinder herfor.

Til § 469.

Når krav om prøvelse af frihedsberøvelsens lovlighed er fremsat, skal sagen forelægges underretten på det sted, hvor den pågældende har bopæl (hjemting), jfr. retsplejelovens § 235. Reglerne i denne bestemmelse er af domstolene i sager vedrørende sagsøgte på hospitaler og anstalter praktiseret på den måde, at de pågældende antages at have bevaret den bopæl, de havde inden anbringelsen, såfremt de har bevaret en vis tilknytning til hjemstedet. Har de i længere tid haft ophold på hospital eller anstalt, og forbindelsen med den tidligere bopæl er afbrudt, antages de at have hjemting på det sted, hvor anstalten er beliggende. Denne praksis vil være vel anvendelig også i de heromhandlede sager. Hvis sagerne altid skulle behandles ved anstaltens værneting, ville mange sager komme for samme domstol. Hertil kommer, at det må anses for at være af væsentlig betydning, at sagen bliver behandlet

af den ret, der har kendskab til den frihedsberøvedes milieu. Spørgsmålet om, hvem der kan handle på den frihedsberøvedes vegne, må afgøres efter reglerne i vedkommende særlige lov eller lovgivningens øvrige regler herom.

Fristen for forelæggelsen for retten er fastsat til 5 søgnedage. Det er herved forudsat, at der på det tidspunkt, da beslutning om frihedsberøvelse bliver truffet, må foreligge tilstrækkelige skriftligt nedfældede oplysninger til bedømmelse af, om selve iværksættelsen af frihedsberøvelsen har været lovlig. Hvis det kræver nærmere undersøgelse at godtgøre, om frihedsberøvelsen skal vedvare, må det være tilstrækkeligt, at materialet vedrørende iværksættelsen af frihedsberøvelsen forelægges retten inden fristens udløb, således at det beror på dommerens bestemmelse, om yderligere oplysninger bør afventes, hvilket navnlig vil være rimeligt, når en påbegyndt lægeundersøgelse ikke har kunnet afsluttes.

Da det kan være nødvendigt, at den pågældende frihedsberøvelse gennemføres straks, er det bestemt, at begæring om sagens indbringelse for retten ikke hindrer beslutningens iværksættelse, medmindre retten bestemmer det. I mange tilfælde, f. eks. ved inddragelse under åndssvageforsorg, vil det ofte være rimeligt, at den besluttede myndighed lader en begæring om retlig prøvelse medføre, at iværksættelsen af frihedsberøvelsen udsættes.

Da det må skønnes rimeligt, at adgangen til at begære sag rejst efter dette kapitel kun står åben en kortere tid efter frihedsberøvelsens ophør, foreslås det, at begæring om sagens indbringelse for retten skal fremsættes inden 4 uger efter frihedsberøvelsens ophør, dog at justitsministeren i indtil 6 måneder undtagelsesvis kan tillade afvigelse fra fristen, når der foreligger særlig grund dertil. Overskrides disse frister, er den pågældende henvist til sagsanlæg efter de almindelige regler om borgerlige sager.

For at forhindre, at en frihedsberøvelse uden tilstrækkeligt nyt grundlag påny skal prøves af retten, er det nødvendigt, at der i hvert fald ved de hyppigst forekommende former for frihedsberøvelse fastsættes en frist for, hvornår den frihedsberøvede, efter at retten har fastslået frihedsberøvelsens lovlighed, påny kan rejse sag herom for domstolene. Da man ikke har fundet det muligt at fastsætte en frist, som kan gælde for alle de forskellige former for frihedsberøvelse, er det foreslået, at bestemmelse om sådan frist kan fastsættes i vedkommende særlige lov.

Det er fundet mest praktisk og rimeligt at give den, som kræver frihedsberøvelsen forelagt for dom-